

Bényei József

Búcsú Nádudvari Nagy Jánostól

Megrendült lélekkel állok itt Nádudvari Nagy János bátyánk, barátunk, íróársunk koporsója mellett, hogy a Magyar Írók Szövetsége, a népi írók baráti társasága és a debreceni írók nevében búcsút vegyek tőle, az alkotó, termékeny, eszményeket hordozó, azokért szót emelő költőtől, a szövetség aktív tagjától. Keresve a búcsúszavakat, mindig Sinka István egy búcsúverse jutott az eszembe. Idézem: „Dús András juhász volt, / már fekete a képe. / Leásták pihenni, / le a fák tövébe. // Fiatal volt, mégis / görbe volt a háta. / Istenem, magyar volt! / Szóljon, aki látta.” Tudom, János bátyám nem volt juhász, legfeljebb kanász fiatal korában, és nem volt görbe a háta, és mégis olyan volt ő, mint Dús András: magyar azok közül, akik falvak szélső házaiból röppentek a világba, hogy elmondják bánatukat, örömeiket. Egy volt ő a huszadik század nagy magyar szellemi mozdulásának, a népi íróknak a közösségéből, ha kissé megkésett is. Igaz, neki nem fúttá meg a vihar a száját, mint a fekete bojtárnak, nem akasztott tengelyt a szegényekért, nem akart a béresek vezére lenni, mint Erdélyi József, ő csak csöndesen dalolta sorsukat, mint legközelebbi rokona, a Sárrétudvariban élt Költő Nagy Imre. Versei is csöndes szomorúságúak, akár a szegénység csillagától sebes homlokát mutatja fel, akár a sokak sorsát, akár a templomi áhítat meleg biztonságát. Ő még azok közül való volt, akik ismerték a csillagok járását, a dűlőutak porát, az érő gabona ízét, a tűzön sült krumpli és kukorica édességét. Ő még azok közül való volt, akik ismerték és betartották a szeretet törvényeit, akik kívülről tudják a hegyi beszédet, akit szűkebb és tágabb környezete is János bátyámnak szólított, ahogy Veres Pétert bácsinak. Kortársa, sorstársa, barátja volt Sinka épp úgy mint Szabó Pál vagy Veres Péter, akit János bátyánk így búcsúztatott: „Most már elmentél mindörökre, / s hiába fut a perc, az óra: / többé már nem mehetek hozzád / soha egy új találkozóra.” És most mi mondjuk János bátyánk koporsójánál: nem mehetünk többet hozzád a Hattyú utcába, csodálni könyvtárad kincseit, hallgatni bölcs szavaid, érezni az otthon melegségét. Igen, te voltál az utolsó népi író, aki nem csupán a származás törvényei szerint vállalta ezt, hanem szellemében, gondolataiban, abban, ahogyan például szülőfaluját szerette, akkor is, amikor már város lett. Mit hagyott ránk, íróársakra, gyászolókra, szegénységükben is a lélek szavára hallgató magyarokra? Hagyta a föld, a falu, az emberek, a szegények szeretetét, hagyta azt a reményt, hogy lehetne, lehet jobban, szebben, igazabban élni. Hagyta a falu népe iránt érzett tiszteletet, megbecsülést, úgy ahogyan ő maga írta: „Mert én mindig értük szóltam, / kiűzött miattuk voltam. / Egy a sok-sok millióból, / kapa-kasza forgatóból; / Egy megrugdalt Veres Péter, / ki már semeddig se ért el; / ott maradt a falu

szélén, / s nem okultak szíve fényén.” Pedig nem temette el a nádtetős csönd, kezünkben vannak versei, könyvei, amelyekben nem csak a falu népét, sorsát ábrázolja, de tanít élni is, vigyázva őrzi a tisztesség, szeretet törvényeit, és azt szeretné, ha mi is megtartanánk azokat. És őrzi a hit törvényeit, számára az Isten, Krisztus, a templom nem jelkép volt csupán, hanem életelv, ez is ott van a verseiben. Meg tudta őrizni minden időben, mert ezt érezte az élet igazi alapjának. Megtanulhatják tőle a magyar írók is, hogy az emberség, az egymás megbecsülése olyan fontos része életünknek, mint az imára vagy temetésre hívó harangszó. Ezt tanulhatták és tanulhatják tőle a magyar írók és a magyar emberek.

Kedves János bátyám! Te már szembenéztél a végtelennel, de nem voltál és nem leszel egyedül soha, amíg lesznek akik kezükbe veszik szép könyveid. Eljutottál ahhoz, akihez egyik legszebb versed írtad: „Itt állok lemeztelenülve, / hamuvá omló húsruhában. / Nálad nélkül nem bízom én már / se a jövőben, se a mában. / Az életben sem, amely lassan / örök anyjához folyik végül: / Hozzád Uram, ős élettenger, / s lassanként mindennel megbékül.” Az örök békesség sorsa már a tied és mi szorongó lélekkel arra kérünk, segíts az örökkévalónak odafent, őrizni a levélnesszezést, a csillagok járását, a suhogó eperfákat, a döngicsélő és édességet teremtő méheket és a segítségre vágyó embereket. Isten veled, János bátyám!

(Elhangzott 2011. január 25-én a nádudvari temetőben)